

दखलपात्र गुन्हे तात्काळ नोंदवून
त्याची तपास करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन,
गृह विभाग,

परिपत्रक क्र. कोट-११२८/८०/पोल-१३.

महाराष्ट्र शासन, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक : ८ डिसेंबर, १९९८.

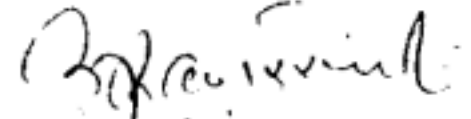
परिपत्रक

मुंबई उच्च न्यायालयाने श्री-मोहंमद सिराज मोहंमद नास्मि यांनी महाराष्ट्र राज्य व इतर यांच्याविरुद्ध दाखल केलेल्या क्रिमिनल रिट पिटीशन नं. ९७०/१९९३ मध्ये दि. २३.६.१९९३ रोजी दिलेल्या आदेशामध्ये असे म्हटले होते की, पिटीशनरच्या तक्रारीत दखलपात्र गुन्हा घडल्याचे स्पष्ट होते. म्हणून त्याप्रकरणी तपास करावा आणि सर्व संबंधितांविरुद्ध कायदानुसार कारवाई करावी. त्यानुसार वृहन्मुंबई पोलीसांच्या गुन्हे प्रकटीकरण शाखा, गुन्हा अन्वेषण विभागाने गुन्हा नोंदवून त्याचा तपास करणे आवश्यक होते. तथापि, संबंधित पोलीस अधिका-यांनी सदर आदेशाचा चुकीचा अन्वयार्थ तोकला व गुन्हा नोंदविला नाही. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे पालन झाले नाही म्हणून पिटीशनरकडून मुंबई उच्च न्यायालयात शासनाविरुद्ध अवमान याचिका दाखल केली गेली. त्यामुळे गुन्हा नोंदवून कार्यवाही करण्याबाबत संबंधितांना आदेश आले. अवमान याचिकेच्या सुनावणीदरम्यान उच्च न्यायालयाने महाअधिवक्तांच्या असेही निर्दर्शनास आणले की, न्यायालयात अवयसंदर्भात दाखल केलेल्या जवळपास ३० टक्के प्रकरणात दखलपात्र गुन्हा घडून देखील कायद्याप्रमाणे गुन्हा नोंदवून घेतला जात नाही व सर्वतामोर्न्य जनतेला न्यायालयात धाव घ्यावी लागते, अशाप्रकारची पुनरावृत्ती टाळणे आवश्यक आहे.

२. वरील घटनेच्या पार्श्वभूमीवर सर्व संबंधित पोलीस अधिका-यां/कर्मचा-यांना असे आदेश देण्यात येतात की, फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम १५४ अन्वये निर्धारित केलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करणे त्यांचे आप्त कर्तव्य आहे. दखलपात्र गुन्हा घडल्याचे निर्दर्शनाला आल्याबरोबर त्यांनी विनाकालीन गुन्हा नोंदवून त्याचा कायद्याप्रमाणे योग्य प्रकारे तपास करावा.

३. सर्व संबंधित पोलीस अधिका-यांनी/पोलीस अधीक्षकांनी वरील आदेशाची नोंद घेवून ते त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील/निष्पेक्षाखालील सर्व पोलीस ठाण्यांच्या आणि पोलीस अधिका-यांच्या

निदर्शनाला सदर बाब आणावी आणि त्याचे अनुपालन होईल याबाबत दक्षता घ्या
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

[अ. दा. कारखानीत]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई :

सर्व पोलीस आयुक्त.

सर्व पोलीस अधीक्षक.